INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVOR

INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUTE FOR MANPOWER RE

MN 40

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

HUMANITAS RGN • HSRC

HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

NAVORSINGSBEVINDING

*

RESEARCH FINDING

RAMING VAN DIE EKONOMIES BEDRYWIGE EN TOTALE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981

001.3072068 HSRC MN 40

BIBLIOTEEK
LIBRARY

RGN

RAAD VIR
GEESTESWETENSKAPLIKE
NAVORSING

HSRC

HUMAN
SCIENCES RESEARCH
COUNCIL

RGN·HSRC

059778 | 3

RGN-BIBLIOTEEK

HSRC LIBRARY

RGN·HSRC

VERVALDATUM/DATE DUE

:NG

RAMING '

;IETERSRUS VIR 1981

F. BOSHOFF, M.Com.

MANNEKRAGNAVORSING

:KTEUR: W. VERHOEF

PRETORIA

1976

ISBN 0 86965 383 0

Navorsingsbevinding M-N-40

Kopiereg voorbehou

Prys R0,75

GEESTESWE...
...AN SCIENCE...

0000346940

2844363866

001.3072068 HSRC MN 40

034694

INHOUD

		BLADSY
1	INLEIDING EN DOEL	1
2	OMSKRYWING VAN ENKELE BEGRIPPE	1
2.1	Uitvoerwerkgeleenthede	1
2.2	Streekresidensiële werkgeleenthede	1
2.3	Streekresidensiële goedere en dienste	1
2.4	Uitvoergoedere en -dienste	1
3	GEBIEDSAFBAKENING	1
4	DIE RAMINGSTEGNIEK EN DIE TEORETIESE GRONDSLAE WAAROP DIT GEBASEER IS	2
5	KEUSE VAN DIE RAMINGSBASIS	3
6	RAMING VAN DIE GETAL UITVOERWERKGELEENTHEDE IN POTGIETERSRUS IN 1981	5
7	RAMING VAN DIE MINIMUM NOODSAAKLIKE, STREEKRESIDENSIËLE INDIENS=NEMINGSPERSENTASIES VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR	5
8	RAMING VAN DIE GETAL STREEKRESIDENSIËLE WERKERS VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN DIE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981	7
9	RAMING VAN DIE BEROEPSVERDELING VAN DIE GERAAMDE STREEK=RESIDENSIËLE WERKERS VAN POTGIETERSRUS VIR 1981	7
10	RAMING VAN DIE BEROEPS- EN SEKTORALE VERDELING VAN DIE GE=RAAMDE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981	9
11	RAMING VAN DIE VOLKSGROEPVERDELING VAN DIE GERAAMDE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981	9
12	RAMING VAN DIE NIE-EKONOMIES BEDRYWIGE EN TOTALE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VOLGENS VOLKSGROEP VIR 1981	12
13	BETROUBAARHEID VAN DIE RAMINGS	12
14	SAMEVATTING	13
	BYLAE	14
	LITERATUURLYS	16

RGN BIBLIOTEEK LIBRARY HSRC

19[illegible] -05-02

STANDKODE 001.3072068 HSRC MN 40

REGISTERNOMMER 059778 3

BESTELNOMMER G

1 INLEIDING EN DOEL

Omdat Potgietersrus 'n groeipunt is, het die owerheid homself verbind om: " ... 'n spesiale en gekoördineerde poging aan te wend om nywerheidsontwikkeling ..." in die dorp te stimuleer. Nasionale Fisiese Ontwikkelingsplan, 1975. Verder is Potgietersrus ook 'n grensnywerheidsgebied. Die dorp deel naamlik 'n grens met die Bantoedorp Mahwelereng, wat in Lebowa geleë is. Bykans al die Bantoes wat in Potgietersrus werk, woon in Mahwelereng.

Om bogenoemde redes is dit waarskynlik dat nywerheidsuitbreiding in Potgietersrus in die voorsienbare toekoms teen 'n versnelde tempo sal plaasvind. Die Dorpsraad van Potgietersrus is ten volle bewus daarvan en het volgens die Burgemeester reeds grond vir moontlike toekomstige nywerheidsuitbreiding gereserveer (Burgemeestersverslag 1975/1976).

Nywerheidsuitbreiding sal op sy beurt weer 'n verhoogde bevolkingsgroei in die dorp tot gevolg hê. 'n Verhoging in die bevolking teen 'n bonormale koers veroorsaak dat daar op verskeie ander terreine deur instansies in beide die openbare en private sektore vooruit beplan moet word om knelpunte en ongerief vir die inwoners van die dorp te voorkom. Suksesvolle beplanning is egter sonder sekere basiese data, waaronder 'n redelike betroubare vooruitskatting van bevolkingsgroei, net nie moontlik nie.

Die doel met hierdie studie is om vir die gebruik van verskillende beplanners beide die ekonomies bedrywige bevolking volgens nywerheidsektor en beroepsgroep en die totale bevolking van Potgietersrus vir 1981 te raam.

2 OMSKRYWING VAN ENKELE BEGRIPPE

Aangesien sommige van die begrippe wat hieronder gebruik sal word, nie algemeen bekend is nie, sal 'n kort omskrywing daarvan gegee word ten einde moontlike verwarring te voorkom. 'n Meer volledige bespreking van die begrippe verskyn in 'n vorige verslag (Boshoff, 1975).

2.1 UITVOERWERKGELEENTHEDE

Uitvoerwerkgeleenthede is betrekkings waarvan die bekleërs goedere of dienste produseer wat deur persone of instansies wat buite die betrokke ekonomiese streek gesetel is, verbruik sal word.

2.2 STREEKRESIDENSIËLE WERKGELEENTHEDE

Streekresidensiële werkgeleenthede is betrekkings waarvan die bekleërs goedere of dienste produseer wat deur die bewoners van hul eie ekonomiese streek verbruik word.

2.3 STREEKRESIDENSIËLE GOEDERE EN DIENSTE

Streekresidensiële goedere en dienste is goedere en dienste wat deur die bewoners van 'n ekonomiese streek in hul eie streek vir hul eie gebruik geproduseer word.

2.4 UITVOERGOEDERE EN -DIENSTE

Uitvoergoedere en -dienste is goedere en dienste wat verbruik word deur persone wat buite die ekonomiese streek waarin die goedere geproduseer is, woon.

3 GEBIEDSAFBAKENING

Die beginsels waarvolgens die grense van 'n subnasionale streek vasgestel word, is in 'n vorige streekstudie uitvoerig bespreek (Boshoff, 1975). Ooreenkomstig dié beginsels sal die Potgietersrusse ekonomiese streek ook Naboomspruit, Saaiplaas, Marken en Zebediela insluit.

Wanneer na Potgietersrus as dorp verwys word, sal aanvaar word dat Potgietersrus en Mahwelereng 'n onskeibare ekonomiese eenheid vorm. Hiervan moet egter nie afgelei word dat die Bantoebevolking wat vir Potgietersrus voorspel word die enigste sal wees wat in Mahwelereng woonagtig sal wees nie. Trouens dit is welbekend dat die afhanklikes van Bantoes wat ver buite die Potgietersrusse ekonomiese streek werksaam is, in Mahwelereng woonagtig is.

By die raming van die getal uitvoerwerkgeleenthede in Potgietersrus in 1981, sal werkgeleenthede by die Saaiplaas-tinmyn en die Amkor-chroommyn gereken word as uitvoer=

werkgeleenthede in Potgietersrus.

4 DIE RAMINGSTEGNIEK EN DIE TEORETIESE GRONDSLAE WAAROP DIT GEBASEER IS.

Die teorieë, relatief vaste verhoudings en aannames waarop die ramingstegniek gebaseer word, is in 'n vorige verslag meer uitvoerig bespreek. (Kyk Boshoff 1975, pp. 6-16.) Hieronder volg slegs 'n kort verduideliking van die ramingstegniek.

Eerstens word aanvaar dat daar 'n relatief vaste verhouding bestaan tussen die persentasie streekresidensiële werkers en die persentasie uitvoerwerkers in 'n redelik geïsoleerde dorp of stad waarvan die ekonomie naastenby in ewewig is.

Tweedens word aanvaar dat 'n sekere minimum persentasie van die ekonomies bedrywige bevolking van alle redelik geïsoleerde dorpe en stede in elke nywerheidsektor werksaam moet wees net om in die noodsaaklike beoeftes van die ekonomiese streek se bewoners aan streekresidensiële goedere en dienste te voorsien. Die minimum persentasie word die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensenmingspersentasie genoem.

Daar word ook aanvaar dat die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasie vir elke nywerheidsektor op grond van bevolkingsensusgegewens geraam kan word. Dit word gedoen deur die persentasie werkers in elke nywerheidsektor, in die geval van 'n aantal dorpe en stede wat spesiaal vir die doel uitgekies is, te tabelleer, Die laagste waargenome indiensnemingspersentasie in elke nywerheidsektor word dan aanvaar as 'n raming van die sektorale minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasie. 'n Sommering van die verskillende sektorale minimum persentasies lewer dan 'n raming van die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasie vir die dorp of stad.

Aangesien die streekresidensiële werkers (s) plus die uitvoerwerkers (u) gelyk is aan die totale ekonomies bedrywige bevolking (e) volg dit dat die persentasie uitvoerwerkers bereken kan word indien die persentasie streekresidensiële werkers eers geraam is.

$$s + u = e$$
$$\therefore S\% + U\% = 100\%$$
$$\therefore U\% = 100\% - S\%$$

Met beide die persentasie streekresidensiële werkers en die persentasie uitvoerwerkers bekend, kan beide die getal streekresidensiële werkers en die ekonomies bedrywige bevolking bereken word indien die getal uitvoerwerkers deur middel van 'n opname bepaal word.

Die beroepsverdeling van die geraamde getal streekresidensiële werkers in elke nywerheidsektor geskied in ooreenstemming met die beroepsverdeling in die betrokke nywerheidsektor van een of meer ander dorpe soos dit uit bevolkingsensusgegewens blyk. Vir die doel word die ander dorpe uitgesoek indien indiensneming in die betrokke nywerheidsektor tydens die vorige bevolkingsensus ongeveer net soveel was as geraamde streekresidensiële indiensneming op die teikendatum in die dorp waarvoor geraam word, sal wees. Sorg word ook gedra dat die volksgroepsamestelling van die gekose dorp naastenby ooreenstem met dié van die dorp waarvoor die raming gemaak word.

Daar word aanvaar dat die beroepskeuse van lede van die verskillende volksgroepe in die voorsienbare toekoms, net soos in die verlede, hoofsaaklik deur tradisie bepaal sal word. Daarom word die volksgroepverdeling van die streekresidensiële werkers afsonderlik vir elke beroepsgroep geraam. Die raming van volksgroepverdeling geskied op grond van die ooreenstemmende verdelings volgens bevolkingsensusgegewens in die geval van een of meer dorpe wat spesiaal vir die doel uitgesoek word.

Geskikte dorpe word vir die doel uitgesoek op grond van bevolkingsamestelling en -grootte.

Die volksgroepsamestelling van die uitvoerwerkers word tydens die opname by die werkgewers vasgestel.

Laastens word aanvaar dat ekonomiese deelnamekoerse wesentlik van volksgroep tot

volksgroep en streek tot streek verskil. Gevolglik word die ekonomiese deelnamekoers vir elke volksgroep afsonderlik bereken op grond van die ekonomiese deelnamekoers van die betrokke volksgroep tydens die vorige bevolkingsensus in die dorp of stad waarvoor die raming gemaak word, of in 'n ander geskikte dorp of stad in dieselfde streek en met 'n soortgelyke bevolkingsamestelling. Met beide die ekonomiese deelnamekoerse en die getal ekonomies bedrywiges vir elke volksgroep bekend, kan die getal nie-ekonomies be= drywiges vir elke volksgroep en die totale bevolking bereken word.

Sedert die eerste ramings volgens bostaande tegniek gemaak is, is die stelsel ten volle gemodelleer en vir gebruik op die elektroniese rekenaar geprogrammeer (Jacobs, 1975). Omdat berekenings nou soveel vinniger gedoen word, kan alternatiewe aannames ten opsigte van minimum noodsaaklike sektorale indiensnemingspersentasies, ekonomiese deelnamekoerse en volksgroepverhoudings uitgetoets word ten einde te ver= seker dat die raming op realistiese aannames gebaseer word.

Die berekeningsmetodes en metode van benadering van desimale breuke wat in die rekenaarprogram ingebou is, het egter tot gevolg dat persentasiekolomme nie altyd tot 100 toe optel nie en dat dieselfde totaal in verskillende tabelle soms met 'n klein en betekenislose getal verskil.

5 KEUSE VAN DIE RAMINGSBASIS

Soos in paragraaf 4 verduidelik, word die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasies in elke nywerheidsektor geraam op grond van die bevolking= sensusgegewens in 'n aantal ander dorpe wat spesiaal vir die doel uitgesoek is. Die ver= eiste wat aan dorpe vir dié doel gestel word, is eerstens dat hulle voldoende geïsoleerd moet wees van die ekonomiese invloed van nabygeleë groter dorpe of stede en tweedens dat hulle op die sensusdatum ongeveer so groot moes gewees het as wat die dorp waarvoor die raming gemaak word, na verwagting op die teikendatum sal wees.

Die isolasievereiste sluit alle dorpe of stede in die PWV-gebied uit. Ander dorpe binne 60 tot 100 kilometer vanaf stede of groter dorpe moet, indien die kommunikasiekanale tussen die twee gerieflik is, om dieselfde rede uitgesluit word.

Op grond van voorlopige berekenings wil dit voorkom asof Potgietersrus se be= volking teen 1981 tussen 20 000 en 30 000 sal wees. Op grond daarvan sal alle dorpe wat tydens die 1970-bevolkingsensus 'n bevolking van tussen 17 000 en 38 000 gehad het, in aanmerking kom vir insluiting in die ramingsbasis mits hulle voldoen aan die isolasie= vereistes. Slegs die volgende vyftien Suid-Afrikaanse dorpe kwalifiseer aan albei die vereistes:

1 Queenstown
2 Bethlehem
3 Oudtshoorn
4 George
5 Standerton
6 Vryheid
7 Bethal
8 Dundee
9 Upington
10 Graaff-Reinet
11 Cradock
12 Potgietersrus
13 Wellington
14 Harrismith
15 Beaufort-Wes

In tabel 5.1 verskyn 'n tabulasie van die persentasieverdeling van die vyftien dorpe se ekonomies bedrywige bevolkings volgens nywerheidsektor.

Die persentasie vir die totale en sektorale minimum noodsaaklike, streek= residensiële indiensneming en die totale persentasie uitvoerwerkers word almal op grond van die persentasies in tabel 5.1 geraam.

TABEL 5.1

PERSENTASIEVERDELING VAN DIE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN VYFTIEN SUID-AFRIKAANSE DORPE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR

Nywerheid= sektor	Dorpe															Minimum persentasie	Gemiddelde persen= tasie	Gekose persentasie
	Queenstown	Bethlehem	Oudtshoorn	George	Standerton	Vryheid	Bethal	Dundee	Upington	Graaff-Reinet	Cradock	Potgietersrus	Wellington	Harrismith	Beaufort-Wes			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
1 Landbou, bosbou en visvangs	0,85	1,67	1,61	3,45	1,78	1,59	2,63	0,47	5,37	2,72	1,10	3,54	2,06	3,05	2,13	0,47	2,27	0,47
2 Mynbou en steen= groefwerk	0,0	0,0	0,0	0,62	0,14	2,13	0,31	0,94	0,81	0,0	0,37	0,56	0,19	0,38	0,19	0,0	0,45	0,0
3 Voedsel, drank en tabak	4,14	5,50	4,37	8,13	6,03	3,32	14,55	7,67	2,28	1,09	2,21	6,90	13,86	4,96	0,39	0,39	5,69	0,39
4 Klerasie, tekstiel- en leergoedere	0,28	0,0	3,91	5,05	27,26	0,43	1,55	0,0	0,65	0,54	0,74	0,37	21,54	30,53	0,39	0,0	6,22	0,0
5 Nie-metaal- en al= gemene goedere	1,69	1,87	1,96	8,00	1,78	3,90	2,01	18,00	0,65	3,08	0,55	2,24	5,43	0,19	0,97	0,19	3,49	0,19
6 Basiese metale	0,09	0,0	0,0	0,49	0,0	0,0	0,0	0,0	0,33	0,0	0,0	0,0	0,0	0,19	0,19	0,0	0,09	0,0
7 Metaalprodukte	0,56	0,59	1,84	1,23	0,0	0,72	0,0	1,88	1,30	0,0	0,18	3,73	4,87	0,19	0,39	0,0	1,17	0,0
8 Elektrisiteit, gas en water	0,85	0,49	0,35	0,74	0,27	0,87	0,0	1,10	0,49	1,09	0,37	0,93	0,37	0,57	0,58	0,0	0,60	0,27
9 Bou en konstruksie	7,72	5,99	12,08	15,76	6,03	9,83	6,50	7,98	13,36	13,77	13,08	6,34	10,49	6,68	8,51	5,99	9,61	5,99
10 Handel, verversings- en akkommodasie= dienste	20,15	26,23	19,91	18,84	17,81	20,95	28,48	16,74	24,27	20,29	15,84	17,24	11,24	17,37	18,18	11,24	20,24	11,24
11 Vervoer, opberging en kommunikasie	9,89	14,73	6,67	4,43	5,62	14,02	9,29	5,63	11,73	7,43	19,71	4,10	3,75	4,20	30,56	3,75	10,12	3,75
12 Finansierings-, ver= sekerings-, vaste eiendoms- en be= sigheidsdienste	5,46	3,83	4,60	3,33	2,19	2,60	2,17	2,82	6,35	2,36	2,76	3,54	2,25	2,29	2,90	2,17	3,30	2,17
13 Openbare ower= heidsdienste	12,81	14,24	22,78	11,45	10,68	9,83	9,44	15,18	12,21	15,40	13,26	12,50	14,61	9,35	11,80	9,35	13,04	9,35
14 Professionele, wel= syns-, maatskaplike en vermaaklikheids= dienste	11,49	3,73	4,14	3,57	2,33	6,50	2,79	5,16	6,03	3,99	5,34	6,34	3,18	2,10	3,29	2,10	4,67	2,10
15 Persoonlike en huis= houdelike dienste	24,01	21,12	15,77	14,90	18,08	23,12	20,28	16,43	14,17	28,26	24,49	21,64	6,18	17,94	19,54	6,18	19,06	14,17
TOTAAL EKONOMIES BEDRYWIG N	10620	10180	8690	8120	7300	6920	6460	6390	6140	5620	5430	5360	5340	5240	5170	41,83	100,02	50,08
%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100			

6 RAMING VAN DIE GETAL UITVOERWERKGELEENTHEDE IN POTGIETERSRUS IN 1981

In tabel 6.1 verskyn 'n tabellasie van die uitvoerwerkgeleenthede wat na verwagting teen 1981 in Potgietersrus sal bestaan.

Die getal uitvoerwerkgeleenthede in tabel 6.1 is soos volg geraam:

(a) In die geval van tans bestaande bedrywe is 'n opname gemaak van hul huidige werkgeleenthede. 'n Voorbeeld van die vraelys wat gebruik is, verskyn as bylae tot hierdie verslag. Die syfers wat deur middel van die opname verkry is, is daarna soos volg aangepas om 'n 1981-raming te verkry. Eerstens is die topbestuur van die bedryf gevra om 'n raming te maak van die verwagte toename in werkgeleenthede tot 1981. Die verwagte toename is by die huidige getal werkgeleenthede getel. Tweedens is vasgestel watter persentasie van die bedryf se produksie in die Potgietersrusse ekonomiese streek verbruik sal word. Die 1981-werkgeleentheidsyfer is dan weer met die persentasie verminder.

(b) In die geval van beplande bedrywe is ramings van die verwagte getal werkgeleenthede in 1981 van die persone wat vir die beplanning daarvan verantwoordelik is, verkry. Die getalle is ook verminder met die persentasie van die bedrywe se verwagte produksie wat na verwagting in die Potgietersrusse ekonomiese streek verbruik sal word.

(c) Vir doeleindes van die berekening van die getal streekresidensiële werkers, wat op die getal uitvoerwerkers gebaseer word (kyk par. 4), is die getal Bantoewerkers wat of trekarbeiders is en in hostelle woon of buite Potgietersrus woon, ook nog verder verminder met die geraamde persentasie van hul loon wat nie in Potgietersrus bestee word nie, maar of na familie in die tuislande gestuur word, of by klein plaaslike winkeltjies buite Potgietersrus bestee word. Die persentasies waarmee hul getalle verminder is, is in samewerking met personeel- en hostelbestuurders wat die betrokke Bantoewerkers se bestedingsgewoontes redelik goed ken, geraam. In die geval van die Amkor-chroommyn is die Bantoehostelbewoners se getal om die rede met 80 persent verminder en in die geval van die Saaiplaas-tinmyn is alle Bantoewerkers se getal om die rede met 95 persent verminder.

Die Blanke werknemers van die Saaiplaas-tinmyn, wat almal op Saaiplaas woon, se getalle is weer met 30 persent verminder omdat hulle na raming gemiddeld 30 persent van hul loon buite Potgietersrus bestee.

Wanneer die ekonomies bedrywige en totale bevolking bereken word, word die getalle waarmee die uitvoerwerkgeleenthede soos hierbo beskryf verminder is, weer teruggetel.

(d) Daar word aanvaar dat alle uitvoerwerkgeleenthede in 1981 beset sal wees. Daarom word uitvoerwerkgeleenthede gelyk gestel aan uitvoerwerkers.

(e) Die betroubaarheid van die geraamde getalle uitvoerwerkgeleenthede in tabel 6.1 is van deurslaggewende belang vir die betroubaarheid van die bevolkingsraming. Foute in die raming van die getal uitvoerwerkers bring aansienlik groter foute in die geraamde totale bevolking mee.

7 RAMING VAN DIE MINIMUM NOODSAAKLIKE, STREEKRESIDENSIËLE INDIENSNEMINGSPERSENTASIES VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR

Daar is besluit om in die geval van dertien van die vyftien nywerheidsektore die minimum persentasie indiensneming wat in die vyftien dorpe voorkom wat as ramingsbasis dien, te aanvaar as die geraamde minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasie.

In een van die twee oorblywende nywerheidsektore naamlik elektrisiteit, gas en water, waar die minimum waargenome persentasie nul is, is besluit om die laagste positiewe persentasie wat onder die vyftien basisdorpe voorkom, te aanvaar as die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasie. Dit is gedoen omdat dit bekend is dat daar wel streekresidensiële werkers in die sektor in Potgietersrus werksaam is.

Blykens tabel 5.1 is die persentasie indiensneming in die sektor persoonlike en

TABEL 6.1

DIE GERAAMDE GETAL UITVOERWERKGELEENTHEDE IN POTGIETERSRUS VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN BEROEPSGROEP VIR 1981

Beroepsgroep	Nywerheidsektor														Totaal	
	Landbou, bos=bou en visvangs		Mynbou- en steengroefwerk		Voedsel, drank en tabak		Klerasie, tekstiel- en leergoedere		Nie-metaal- en algemene goedere		Metaal=produkte		Bou en konstruksie			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Natuurwetenskaplikes, argitekte, ingenieurs, opmeters, ens.			4	0,24	5	2,07			1	0,15					10	0,21
2 Medici, tandheelkundiges, veeartse, aptekers verpleegsters en ander paramedici			9	0,54											9	0,19
3 Geesteswetenskaplikes, onderwysers, reken=meesters, regsgeleerdes, ens.																
4 Tegnici en tekenaars	18	1,97	17	1,02	4	1,66	1	1,02			20	1,80			60	1,27
5 Besturende, uitvoerende en administratiewe werkers	12	1,32	5	0,30	4	1,66	3	3,06	14	2,12	18	1,62	1	5,00	57	1,21
6 Klerke, verkoops- en verwante werkers	4	0,44	13	0,78	12	4,98	3	3,06	27	4,08	31	2,79	1	5,00	91	1,93
7 Dienswerkers	13	1,43	4	0,24	4	1,66	2	2,04	5	0,76	22	1,98	1	5,00	51	1,08
8 Landbouers, bosbouers en vissers			30	1,80											30	0,64
9 Produksietoesighouers en voormanne	23	2,52	3	0,18	9	3,73			4	0,61	23	2,07			62	1,32
10 Myn- en steengroefwerkers			74	4,45											74	1,57
11 Ander produksie- en instandhoudingswerkers (ambagsmanne, halfgeskooldes en ongeskooldes)	111	12,17	71	4,27	16	6,64	9	9,18	122	18,46	354	31,81			683	14,50
12 Bou- en konstruksiewerkers									16	2,42			12	60,00	28	0,59
13 Masjienoperateurs	5	0,55	55	3,31					43	6,51	326	29,29			429	9,11
14 Vervoer- en kommunikasiewerkers	1	0,11	9	0,54	21	8,71			52	7,87	8	0,72			91	1,93
15 Ongeskoolde arbeiders	725	79,50	1370	82,33	166	68,88	80	81,63	377	57,03	311	27,94	5	25,00	3034	64,43
TOTAAL	912	100	1664	100	241	100	98	100	661	100	1113	100	20	100	4709 (1)	100

(1) Onverminderde getal

huishoudelike dienste aansienlik laer in dorpe wat hoofsaaklik van Kleurlingwerkers as huisbediendes gebruik moet maak as wat dit in dorpe is wat hoofsaaklik van Bantoehuis=bediendes gebruik maak. Omdat Potgietersrus aan 'n Bantoetuisland grens is daar besluit om die laagste indiensnemingspersentasie wat voorkom in dorpe waar daar hoofsaaklik van Bantoehuisbediendes gebruik gemaak word, te aanvaar as die minimum noodsaaklike, streek=residensiële indiensnemingspersentasie vir die sektor persoonlike en huishoudelike dienste.

Die gekose minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasies word in die laaste kolom van tabel 5.1 aangetoon.

8 RAMING VAN DIE GETAL STREEKRESIDENSIËLE WERKERS VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN DIE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981

In tabel 8.1 verskyn 'n raming van die getal streekresidensiële werkers volgens nywerheidsektor en 'n raming van die ekonomies bedrywige bevolking.

TABEL 8.1

GERAAMDE GETAL STREEKRESIDENSIËLE WERKERS VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN TOTALE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981

	Nywerheidsektor	Werkers	
		N	%
1	Landbou, bosbou en visvangs	35	0,47
2	Mynbou en steengroefwerk		0,0
3	Voedsel, drank en tabak	29	0,39
4	Klerasie, tekstiel- en leergoedere		0,0
5	Nie-metaal- en algemene goedere	14	0,19
6	Basiese metale		0,0
7	Metaalprodukte		0,0
8	Elektrisiteit, gas en water	20	0,27
9	Bou en konstruksie	448	5,99
10	Handel, verversings- en akkommodasiedienste	840	11,24
11	Vervoer, opberging en kommunikasie	280	3,75
12	Finansierings-, versekerings-, vaste eiendoms- en besigheids=dienste	162	2,17
13	Openbare owerheidsdienste	699	9,35
14	Professionele, welsyns-, maatskaplike en vermaaklikheidsdienste	156	2,10
15	Persoonlike en huishoudelike dienste	1061	14,17
	TOTAAL streekresidensiële werkers	3744	50,08
	Uitvoerwerkers (verlaagde getal)	3734	49,92
	Bantoehostelbewoners teruggetel	975	
	TOTAAL EKONOMIES BEDRYWIG	8453	100

Die streekresidensiële indiensneming in elke nywerheidsektor is geraam op grond van die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasies wat in tabel 5.1 aangetoon word en soos in paragraaf 7 beskryf, geraam is en op grond van die verminderde getal uitvoerwerkgeleenthede wat soos in paragraaf 6 beskryf, geraam is.

Die ekonomies bedrywige bevolking is geraam deur die onverminderde getal uitvoerwerkers (kyk tabel 6.1) by die geraamde getal streekresidensiële werkers te tel.

9 RAMING VAN DIE BEROEPSVERDELING VAN DIE GERAAMDE STREEKRESIDENSIËLE WERKERS VAN POTGIETERSRUS VIR 1981

In tabel 9.1 word die beroepsverdeling van die geraamde getal streekresidensiële werkers aangetoon.

Die beroepsverdeling van die streekresidensiële werkers is soos volg geraam:

TABEL 9.1

DIE GERAAMDE GETAL STREEKRESIDENSIËLE WERKERS IN POTGIETERSRUS VOLGENS BEROEPSGROEP EN NYWERHEIDSEKTOR VIR 1981

	Beroepsgroep		Nywerheidsektor															TOTAAL
			1 Landbou, bosbou en visvangs	2 Mynbou en steengroefwerk	3 Voedsel, drank en tabak	4 Klerasie, tekstiel- en leergoedere	5 Nie-metaal-en algemene goedere	6 Basiese metale	7 Metaalprodukte	8 Elektrisiteit, gas en water	9 Bou en konstruksie	10 Handel, verversings- en akkommo= dasiedienste	11 Vervoer, opberging en kommunikasie	12 Finansierings-, versekerings-, vaste eiendoms- en besigheidsdienste	13 Openbare owerheidsdienste	14 Professionele, welsyns-, maatskap= like en vermaaklikheidsdienste	15 Persoonlike en huishoudelike dienste	
1	Natuurwetenskaplikes, argitekte, ingenieurs,	N	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3	0	0	6
	opmeters, ens.	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,67	0,0	0,0	0,0	0,0	0,05	0,0	0,0	0,16
2	Medici, tandheelkundiges, veeartse, aptekers,	N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	55	0	59
	verpleegsters en ander paramedici	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,55	35,29	0,0	1,58
3	Geesteswetenskaplikes, onderwysers, reken=	N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	189	34	0	229
	meesters, regsgeleerdes, ens.	%	0,0	0,0	0,90	0,0	2,78	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,98	27,06	21,57	0,0	6,12
4	Tegnici en tekenaars	N	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	3	0	11
		%	3,51	0,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,08	0,55	1,96	0,0	0,29
5	Besturende, uitvoerende en administratiewe	N	0	0	0	0	0	0	0	0	7	4	5	3	7	5	0	31
	werkers	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0, 0	0,0	0,0	1,52	0,46	1,67	1,75	1,04	2,94	0,0	0,83
6	Klerke, verkoops- en verwante werkers	N	4	0	0	0	9	0	0	3	24	448	84	140	84	18	13	827
		%	11,11	0,0	0,90	0,0	61,11	0,0	0,0	16,67	5,44	53,29	30,15	86,13	11,97	11,76	1,18	22,09
7	Dienswerkers	N	0	0	1	0	0	0	0	0	3	107	5	7	268	26	983	1400
		%	0,0	0,0	3,60	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,76	12,75	1,67	4,31	38,37	16,67	92,75	37,39
8	Landbouers, bosbouers en vissers	N	26	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0	7	6	49	105
		%	72,81	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,05	0,0	0,0	1,00	3,92	4,59	2,80
9	Produksietoesighouers en voormanne	N	0	0	0	0	0	0	0	0	7	8	0	0	7	0	0	22
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,52	0,91	0,0	0,0	0,99	0,0	0,0	0,59
10	Myn- en steengroefwerkers	N	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	11,11	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,05
11	Ander produksie- en instandhoudingswerkers	N	0	0	16	0	0	0	0	8	40	75	13	3	15	0	0	170
	(ambagsmanne, halfgeskooldes en ongeskooldes)	%	0,0	0,0	54,50	0,0	2,78	0,0	0,0	36,67	9,00	8,95	4,70	1,75	2,07	0,0	0,0	4,54
12	Bou- en konstruksiewerkers	N	2	0	0	0	1	0	0	0	222	0	0	0	0	0	0	225
		%	5,56	0,0	0,0	0,0	5,56	0,0	0,0	0,0	49,47	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	6,01
13	Masjienoperateurs	N	2	0	1	0	0	0	0	0	36	0	0	0	3	0	0	42
		%	7,02	0,0	1,80	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,93	0,0	0,0	0,0	0,50	0,0	0,0	1,12
14	Vervoer- en kommunikasiewerkers	N	0	0	4	0	0	0	0	0	3	47	38	0	15	0	6	113
		%	0,0	0,0	12,91	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,76	5,62	13,64	0,0	2,07	0,0	0,57	3,02
15	Ongeskoolde arbeiders	N	0	0	7	0	2	0	0	6	106	134	135	0	86	9	10	495
		%	0,0	0,0	25,38	0,0	16,67	0,0	0,0	30,00	23,62	15,96	48,18	0,0	12,36	5,88	0,90	13,22
16	Gewapende magte	N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	7
		%	0,0	0,0	0, 0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,99	0,0	0,0	0,19
	TOTAAL	N	35	0	29	0	14	0	0	20	448	840	280	162	699	156	1061	3744
	AF	%	100	0,0	100	0,0	100	0,0	0,0	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	DWARS	%	0,93	0,0	0,77	0,0	0,37	0,0	0,0	0,53	11,97	22,44	7,48	4,33	18,67	4,17	28,34	100

(a) Die sektortotale kom uit tabel 8.1 en is soos in paragraaf 8 beskryf, ge= raam.

(b) Die beroepsverdeling is vir elke nywerheidsektor afsonderlik gedoen.

(c) Die verdeling is gedoen op grond van die gemiddelde beroepsverdeling in die ooreenstemmende sektore in drie van die vyftien dorpe wat as ramingsbasis dien, met Potgietersrus altyd een van die drie dorpe. Die dorpe wat in die geval van elke sektor gekies is, word in tabel 9.2 aangetoon.

TABEL 9.2

DORPE WAARVAN DIE BEVOLKINGSENSUSGEGEWENS AS BASIS GEBRUIK IS VIR DIE RAMING VAN DIE SEKTORALE BEROEPSVERDELING VAN DIE STREEKRESIDENSIËLE WERKERS

Nywerheidsektor		Dorpe		
1	Landbou, bosbou en visvangs	Dundee	Cradock	Potgietersrus
2	Mynbou en steengroefwerk			
3	Voedsel, drank en tabak	Graaff-Reinet	Beaufort-Wes	Potgietersrus
4	Klerasie, tekstiel- en leergoedere			
5	Nie-metaal- en algemene goedere	Cradock	Harrismith	Potgietersrus
6	Basiese metale			
7	Metaalprodukte			
8	Elektrisiteit, gas en water	Standerton	Wellington	Potgietersrus
9	Bou en konstruksie	Standerton	Beaufort-Wes	Potgietersrus
10	Handel, verversings- en akkommodasie= dienste	Cradock	Harrismith	Potgietersrus
11	Vervoer, opberging en kommunikasie	Wellington	Harrismith	Potgietersrus
12	Finansierings-, versekerings-, vaste eiendoms- en besigheidsdienste	Standerton	Beaufort-Wes	Potgietersrus
13	Openbare owerheidsdienste	Vryheid	Bethal	Potgietersrus
14	Professionele, welsyns-, maatskaplike en vermaaklikheidsdienste	Standerton	Wellington	Potgietersrus
15	Persoonlike en huishoudelike dienste	Dundee	Beaufort-Wes	Potgietersrus

NB In sektore 2, 4, 6 en 7 sal daar na raming geen streekresidensiële werkers wees om te verdeel nie.

Dorpe is vir hierdie doel uitgekies wanneer indiensneming tydens die 1970-be= volkingsensus in die betrokke sektor naastenby net soveel was as wat dit na raming in 1981 in Potgietersrus sal wees.

10 RAMING VAN DIE BEROEPS- EN SEKTORALE VERDELING VAN DIE GERAAMDE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981

In tabel 10.1 word die geraamde beroeps- en sektorale verdeling van die ekonomies bedrywige bevolking van Potgietersrus vir 1981 aangetoon.

Die beroeps- en sektorale verdeling in tabel 10.1 is geraam deur die ooreenstemmende getalle uitvoerwerkers in tabel 6.1 en streekresidensiële werkers in tabel 9.1 te sommeer.

11 RAMING VAN DIE VOLKSGROEPVERDELING VAN DIE GERAAMDE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VIR 1981

In tabel 11.1 verskyn 'n raming van die volksgroepverdeling van die geraamde ekonomies bedrywige bevolking van Potgietersrus vir 1981.

Die volksgroepverdeling van die geraamde ekonomies bedrywige bevolking is soos volg gedoen:

(a) Die volksgroepverdeling van die uitvoerwerkers is tydens die opname in Potgietersrus bepaal. In die geval van bestaande werkers is dit empiries gedoen. In

TABEL 10.1

GERAAMDE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VOLGENS BEROEPSGROEP EN NYWERHEIDSEKTOR 1981

	Beroepsgroep		Nywerheidsektor 1 Landbou, bosbou en visvangs	2 Mynbou en steengroefwerk	3 Voedsel, drank en tabak	4 Klerasie, tekstiel- en leergoedere	5 Nie-metaal- en algemene goedere	6 Basiese metale	7 Metaalprodukte	8 Elektrisiteit, gas en water	9 Bou en konstruksie	10 Handel, verversings- en akkommodasiedienste	11 Vervoer, opberging en kommunikasie	12 Finansierings-, versekerings-, vaste eiendoms- en besigheidsdienste	13 Openbare owerheidsdienste	14 Professionele, welsyns-, maatskaplike en vermaaklikheidsdienste	15 Persoonlike en huishoudelike dienste	TOTAAL EKONOMIES BEDRYWIG
1	Natuurwetenskaplikes, argitekte, ingenieurs opmeters, ens.	N	0	4	5	0	1	0	0	3	0	0	0	0	3	0	0	16
		%	0,0	0,24	1,85	0,0	0,15	0,0	0,0	15,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,43	0,0	0,0	0,19
2	Medici, tandheelkundiges, veeartse, aptekers, verpleegsters en ander paramedici	N	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	55	0	68
		%	0,0	0,54	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,57	35,26	0,0	0,80
3	Geesteswetenskaplikes, onderwysers, reken=meesters, regsgeleerdes, ens.	N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	189	34	0	229
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,70	27,04	21,79	0,0	2,71
4	Tegnici en tekenaars	N	19	17	4	1	0	0	20	0	0	0	0	3	4	3	0	71
		%	2,01	1,02	1,48	1,02	0,0	0,0	1,80	0,0	0,0	0,0	0,0	1,85	0,57	1,92	0,0	0,84
5	Besturende, uitvoerende en administratiewe werkers	N	12	5	4	3	14	0	18	0	8	4	5	3	7	5	0	88
		%	1,27	0,30	1,48	3,06	2,07	0,0	1,62	0,0	1,71	0,48	1,79	1,85	1,00	3,21	0,0	1,04
6	Klerke, verkoops- en verwante werkers	N	8	13	12	3	36	0	31	3	25	448	84	140	84	18	13	918
		%	0,84	0,78	4,44	3,06	5,33	0,0	2,79	15,00	5,34	53,33	30,00	86,42	12,02	11,54	1,23	10,86
7	Dienswerkers	N	13	4	5	2	5	0	22	0	4	107	5	7	268	26	983	1451
		%	1,37	0,24	1,85	2,04	0,74	0,0	1,98	0,0	0,85	12,74	1,79	4,32	38,34	16,67	92,65	17,17
8	Landbouers, bosbouers en vissers	N	26	30	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0	7	6	49	135
		%	2,75	1,80	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,02	0,0	0,0	1,00	3,85	4,62	1,60
9	Produksietoesighouers en voormanne	N	23	3	9	0	4	0	23	0	7	8	0	0	7	0	0	84
		%	2,43	0,18	3,33	0,0	0,59	0,0	2,07	0,0	1,50	0,95	0,0	0,0	1,00	0,0	0,0	0,99
10	Myn- en steengroefwerkers	N	0	74	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	76
		%	0,0	4,45	0,0	0,0	0,30	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,90
11	Ander produksie- en instandhoudingswerkers (ambagsmanne, halfgeskooldes en ongeskooldes)	N	111	71	32	9	122	0	354	8	40	75	13	3	15	0	0	853
		%	11,72	4,27	11,85	9,18	18,07	0,0	31,81	40,00	8,55	8,93	4,64	1,85	2,15	0,0	0,0	10,09
12	Bou- en konstruksiewerkers	N	2	0	0	0	17	0	0	0	234	0	0	0	0	0	0	253
		%	0,21	0,0	0,0	0,0	2,52	0,0	0,0	0,0	50,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,99
13	Masjienoperateurs	N	7	55	1	0	43	0	326	0	36	0	0	0	3	0	0	471
		%	0,74	3,31	0,37	0,0	6,37	0,0	29,29	0,0	7,69	0,0	0,0	0,0	0,43	0,0	0,0	5,57
14	Vervoer- en kommunikasiewerkers	N	1	9	25	0	52	0	8	0	3	47	38	0	15	0	6	204
		%	0,11	0,54	9,26	0,0	7,70	0,0	0,72	0,0	0,64	5,60	13,57	0,0	2,15	0,0	0,57	2,41
15	Ongeskoolde arbeiders	N	725	1370	173	80	379	0	311	6	111	134	135	0	86	9	10	3529
		%	76,56	82,33	64,07	81,63	56,15	0,0	27,94	30,00	23,72	15,95	48,21	0,0	12,30	5,77	0,94	41,75
16	Gewapende magte	N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	7
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,00	0,0	0,0	0,08
	TOTAAL EKONOMIES BEDRYWIG	N	947	1664	270	98	675	0	1113	20	468	840	280	162	699	156	1061	8453
	AF	%	100	100	100	100	100	0,0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	DWARS	%	11,20	19,69	3,19	1,16	7,99	0,0	13,17	0,24	5,54	9,94	3,31	1,92	8,27	1,85	12,55	100

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING
HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

TABEL 11.1

GERAAMDE EKONOMIES BEDRYWIGE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP 1981

Beroepsgroep		Werkers											
		Uitvoer				Streekresidensieel				Totaal			
		Blank	Bantoe	Ander	Totaal	Blank	Bantoe	Ander	Totaal	Blank	Bantoe	Ander	Totaal
1 Natuurwetenskaplikes, argitekte, ingenieurs,	N	10	0	0	10	6	0	0	6	16	0	0	16
opmeters, ens.	%	100,00	0,0	0,0	100,00	100,00	0,0	0,0	100,00	100,00	0,0	0,0	100,00
2 Medici, tandheelkundiges, veeartse, aptekers,	N	0	9	0	9	39	20	0	59	39	29	0	68
verpleegsters en ander paramedici	%	0,0	100,00	0,0	100,00	66,67	33,33	0,00	100,00	57,35	42,65	0,0	100,00
3 Geesteswetenskaplikes, onderwysers, rekenmeesters,	N	0	0	0	0	115	115	0	230	115	115	0	230
regsgeleerdes, ens.	%	0,0	0,0	0,0	0,0	50,00	50,00	0,0	100,00	50,00	50,00	0,0	100,00
4 Tegnici en tekenaars	N	54	6	0	60	11	0	0	11	65	6	0	71
	%	90,00	10,00	0,0	100,00	100,00	0,0	0,0	100,00	91,55	8,45	0,0	100,00
5 Besturende, uitvoerende en administratiewe	N	56	0	1	57	31	0	0	31	87	0	1	88
werkers	%	98,25	0,0	1,75	100,00	100,00	0,0	0,0	100,00	98,86	0,0	1,14	100,00
6 Klerke, verkoops- en verwante werkers	N	75	15	1	91	494	309	25	828	569	324	26	919
	%	82,42	16,48	1,10	100,00	59,70	37,31	2,99	100,00	61,92	35,26	2,83	100,00
7 Dienswerkers	N	6	45	0	51	96	1304	0	1400	102	1349	0	1451
	%	11,76	88,24	0,0	100,00	6,85	93,15	0,0	100,00	7,03	92,97	0,0	100,00
8 Landbouers, bosbouers en vissers	N	0	30	0	30	21	84	0	105	21	114	0	135
	%	0,0	100,00	0,0	100,00	20,00	80,00	0,0	100,00	15,56	84,44	0,0	100,00
9 Produksietoesighouers en voormanne	N	38	23	1	62	13	9	0	22	51	32	1	84
	%	61,29	37,10	1,61	100,00	60,00	40,00	0,0	100,00	60,71	38,10	1,19	100,00
10 Myn- en steengroefwerkers	N	74	0	0	74	2	0	0	2	76	0	0	76
	%	100,00	0,0	0,0	100,00	100,00	0,0	0,0	100,00	100,00	0,0	0,0	100,00
11 Ander produksie- en instandhoudingswerkers	N	155	528	0	683	128	43	0	171	283	571	0	854
(ambagsmanne, halfgeskooldes en ongeskooldes)	%	22,69	77,31	0,0	100,00	75,00	25,00	0,0	100,00	33,14	66,86	0,0	100,00
12 Bou- en konstruksiewerkers	N	1	27	0	28	113	113	0	226	114	140	0	254
	%	3,57	96,43	0,0	100,00	50,00	50,00	0,0	100,00	44,88	55,12	0,0	100,00
13 Masjienoperateurs	N	84	345	0	429	19	23	0	42	103	368	0	471
	%	19,58	80,42	0,0	100,00	44,44	55,56	0,00	100,00	21,87	78,13	0,0	100,00
14 Vervoer- en kommunikasiewerkers	N	1	90	0	91	38	75	0	113	39	165	0	204
	%	1,10	98,90	0,0	100,00	33,33	66,67	0,00	100,00	19,12	80,88	0,0	100,00
15 Ongeskoolde arbeiders	N	0	3034	0	3034	6	489	0	495	6	3523	0	3529
	%	0,0	100,00	0,0	100,00	1,20	98,80	0,00	100,00	0,17	99,83	0,0	100,00
16 Gewapende magte	N	0	0	0	0	7	0	0	7	7	0	0	7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,00	0,0	0,0	100,00	100,00	0,0	0,0	100,00
TOTAAL EKONOMIES BEDRYWIG	N	554	4152	3	4709	1139	2584	25	3748	1693	6736	28	8457
AF	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
DWARS	%	11,76	88,17	0,06	100,00	30,39	68,94	0,67	100,00	20,02	79,65	0,33	100

059778

die geval van werkers in bedrywe wat tans nog in die beplanningstadium is, is die per= sone wat vir die beplanning verantwoordelik is, gevra om 'n raming van die werkers se volksgroepverdeling te maak.

(b) Aangesien die beroepskeuse van die verskillende volksgroepe hoofsaaklik deur tradisie bepaal word, is die volksgroepverdeling van die geraamde streek= residensiële werkers vir elke beroepsgroep afsonderlik gedoen.

(c) Die volksgroepverdeling in elke beroepsgroep is gebaseer op die volksgroep= verdeling in dié beroepsgroep in Potgietersrus tydens die 1970-bevolkingsensus soos wat dit uit sensusgegewens blyk.

12 RAMING VAN DIE NIE-EKONOMIES BEDRYWIGE EN TOTALE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VOLGENS VOLKSGROEP VIR 1981

In tabel 12.1 verskyn 'n tabulasie van die geraamde nie-ekonomies bedrywige en totale bevolking van Potgietersrus volgens volksgroep vir 1981.

TABEL 12.1

DIE GERAAMDE NIE-EKONOMIES BEDRYWIGE EN TOTALE BEVOLKING VAN POTGIETERSRUS VOLGENS VOLKSGROEP
1981

Beroepstatus		Blank		Bantoe		Ander		TOTAAL	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Ekonomies bedrywige be=	N	1693	33,52	6736	32,65	28	15,38	8457	32,70
volking	%	20,02		79,65		0,33		100	
Nie-ekonomies bedrywige	N	3358	66,48	13895	67,35	154	84,62	17407	67,30
bevolking	%	19,29		79,82		0,88		100	
TOTAAL	N	5051	100	20631	100	182	100	25864	100
	%	19,53		79,77		0,70		100	

Omdat aanvaar word dat die ekonomiese deelnamekoerse betekenisvol van volksgroep en van streek tot streek verskil, is die ekonomiese deelnamekoerse en so die nie-ekonomies bedrywige bevolking, vir elke volksgroep afsonderlik geraam. Die raming vir elke volksgroep is gebaseer op die ekonomiese deelnamekoers van die betrokke volksgroep in Potgietersrus (insluitende Mahwelereng) soos wat dit uit die 1970-bevolkingsensus= gegewens blyk.

Die totale bevolking is geraam deur die geraamde ekonomies bedrywige bevolking (kyk tabel 11.1) en die nie-ekonomies bedrywige bevolking (kyk tabel 12.1) te sommeer.

13 BETROUBAARHEID VAN DIE RAMINGS

Die betroubaarheid van die bevolkingsramings wat met behulp van die tegniek wat hier aangewend is, verkry word, is reeds in 'n vorige verslag bespreek (Boshoff 1975, p. 45.) Verder het Jacobs in sy verslag oor die modellering en programmering van die tegniek die betroubaarheid van die model redelik uitvoerig bespreek (Jacobs 1975). 'n Volledige bespreking van die betroubaarheid van die ramings sal daarom nie weer hier herhaal word nie.

Die aandag word egter daarop gevestig dat die juistheid van die ramings van uit= voerwerkgeleenthede (par. 6) van deurslaggewende belang vir die betroubaarheid van die bevolkingsramings is. Indien een van die bedrywe of ondernemings wat na verwagting voor 1980 opgerig sal word nie materialiseer nie, kan dit 'n betekenisvolle invloed op die betroubaarheid van die geraamde bevolking hê.

Die aandag word ook daarop gevestig dat die ramingstegniek wat hier gevolg is by uitstek 'n minimum raming lewer.

14 SAMEVATTING

14.1 Die doel van die studie is om die ekonomies bedrywige en totale bevolking van Potgietersrus volgens nywerheidsektor en beroepsgroep vir 1981 te raam.

14.2 'n Gebiedsomskrywing van Potgietersrus vind in paragraaf 3 plaas. Onder Potgietersrus word ook Mahwelereng ingesluit. Werkgeleenthede by die Saaiplaas-tinmyn en Amkor-chroommyn word gereken as werkgeleenthede in Potgietersrus.

14.3 Die ramingstegniek wat gebruik word, is op die volgende teorië, relatief konstante verhoudings en aannames gebaseer (par. 4).

(a) Die konstante verhouding tussen die uitvoerwerkgeleenthede en die streekresidensiële werkgeleenthede in 'n dorp of stad waarvan die ekonomie redelik in ewewig is.

(b) Die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingsvereiste.

(c) Die beroepstruktuur van die verskillende volksgroepe word hoofsaaklik deur tradisie bepaal.

(d) Die ekonomiese deelnamekoers verskil van volksgroep tot volksgroep en is oor die kort termyn redelik konstant.

14.4 Die bevolkingsensusgegewens van 15 redelik geïsoleerde dorpe word as basis van die ramings wat gemaak word gebruik (par. 5).

14.5 Die getal uitvoerwerkgeleenthede is tydens 'n opname ter plaatse empiries bepaal (par. 6).

14.6 Die minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasie word vir elke nywerheidsektor afsonderlik geraam. In die geval van dertien van die vyftien nywerheidsektore is die laagste waargenome persentasie indiensneming as die geraamde persentasie aanvaar. In die veertiende is die laagste waargenome persentasie wat groter as nul persent is, aanvaar as die geraamde persentasie. In die sektor vir persoonlike en huishoudelike dienste is die laagste persentasie wat voorgekom het in 'n dorp waar hoofsaaklik van Bantoehuisbediendes gebruik gemaak word, aanvaar as die geraamde minimum noodsaaklike, streekresidensiële indiensnemingspersentasie (par. 7).

14.7 Die getal uitvoerwerkgeleenthede is tydens 'n opname ter plaatse empiries vasgestel (par. 8).

14.8 Die beroepsverdeling van die streekresidensiële werkers word vir elke nywerheidsektor afsonderlik geraam op grond van die gemiddelde beroepsverdeling in die betrokke sektor in drie van die vyftien dorpe wat as ramingsbasis dien (par. 9 en 10).

14.9 Die volksgroepverdeling van die streekresidensiële werkers is geraam op grond van die volksgroepverdeling in elke beroepsgroep in Potgietersrus tydens die 1970-bevolkingsensus (paragraaf 11).

14.10 Die nie-ekonomies bedrywige bevolking is vir elke volksgroep afsonderlik geraam op grond van die ekonomiese deelnamekoerse van die betrokke volksgroep in Potgietersrus (insluitende Mahwelereng) tydens die 1970-bevolkingsensus (par. 12).

14.11 As gevolg van die ramingstegniek wat gebruik is, moet hierdie as 'n minimumraming beskou word.

BYLAE
RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING
INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING

Telefoon: 48-6562
Navrae : F. Boshoff
D. de Klerk

Privaatsak X41
PRETORIA
0001

STREEKMANNEKRAGSTUDIES

A Gebied ________________________________

B Soort besigheid ________________________________

C Watter persentasie van u totale produksie word deur persone of organisasies buite die distrik verbruik? [ ] %

D Wat sal u indiensneming na raming in 19 ___ wees?
of
Wat is u huidige indiensneming (insluitende werkende eienaars en direkteure)?

		Blank	Bantoe	Ander
1	Natuurwetenskaplikes (chemici, geoloë, fisici, ens.), aardwetenskaplikes (aardrykskundiges, landboukundiges, ens.), lewenswetenskaplikes (bioloë, fisioloë, plant=kundiges, ens.), ingenieurs, argitekte, opmeters, bou=rekenaars, ens. (Slegs werkers in besit van 'n B-graad of gelykwaardige of hoër kwalifikasie)			
2	Medici, tandartse, veeartse, verplaegsters, fisio=terapeute, ens.			
3	Geesteswetenskaplikes (rekenmeesters, ekonome, regsge=leerdes, onderwysers, godsdiensberoepe, sosioloë, siel=kundiges, taalkundiges, ens.) (B-graad of gelykwaardige of hoër kwalifikasie)			
4	Tegnici en tekenaars			
5	Besturende en administratiewe werkers (bestuurders, produksiebestuurders, werkebestuurders, personeelbe=stuurders, takbestuurders, ens. asook maatskappysekre=tarisse, besturende direkteure, werkende eienaars, afdelingshoofde, ens.)			
6	Klerke en verkoopswerkers			
7	Dienswerkers (werkers in verversings-, akkommodasie-, sport- en ontspanningsafdelings, skoonmakers, sekuriteitsbeamptes, bewaarders, nagwagte, brand=weermanne, haarkapsters, ens.)			
8	Landbou-, bosbou- en veeteeltwerkers, jagters, vissers en wildbewaarders			
9	Toesighouers en voormanne in produksie- en instand=houdingswerke			
10	Myn- en steengroefwerkers (alle range)			
11	Ander produksie- en instandhoudingswerkers (ambags=manne, geskoold en halfgeskoold)			

		Blank	Bantoe	Ander
12	Bou- en konstruksiewerkers (ambagsmanne, geskoold en halfgeskoold)			
13	Masjienoperateurs in produksie- en instandhoudings= werke (beide stilstaande en mobiele masjiene)			
14	Vervoer- en kommunikasiewerkers (pos-, telefoon- en radiowerkers, vragmotorbestuurders, SAS & H, SAL, hawe- en dokwerkers, ens.)			
15	Ongeskoolde arbeiders			
16	Gewapende magte (slegs SAP, Spoorwegpolisie en SA Weermag)			
17	Diverse			

E (Indien slegs huidige indiensneming verkry is) Met watter persentasie sal u onderneming se indiensneming van nou af tot 19 ___ na raming styg?

19 ___ __________% of ________

19 ___ __________% of ________

Doc no. 24692
Copy no. 24604

LITERATUURLYS

1 BOSHOFF, F. Raming van die ekonomies bedrywige en totale bevolking van die Saldanhabaaigebied en die Saldanhabaaistadskompleks vir 1980 en 1990. Pretoria, RGN, 1975.

2 JACOBS, J.J. 'n Streekmannekragmodel. Pretoria, RGN, 1975.

3 DEPARTEMENT VAN BEPLANNING EN DIE OMGEWING. Nasionale Fisiese Ontwikkelingsplan. Pretoria, Staatsdrukker, 1975.

4 BURGERMEESTERSVERSLAG 1975/1976. Stadsraad van Potgietersrus, Potgietersrus, 1976.